

Stappenplan ernstige stress

Stap 1: Vraag nader uit

- Is er sprake van ernstige aanhoudende stress?
- Welke oorzaken van stress zijn aanwezig

Stap 2: Bespreek de impact van stress op de foetale ontwikkeling en ouder-kindrelatie

Stap 3: Maak een overzicht van de belangrijkste oorzaken van stress voor zwangere en breng mogelijkheden voor oorzakelijke oplossing in kaart

Stap 4. Bespreek het belang van balans tussen stress en ontspanning en geef algemene tips voor stress-reductie. Overweeg om met zwangere een overzicht te maken van dingen die stress geven en dingen die ontspanning geven

- Regelmatig lichaamsbeweging (bijvoorbeeld 30 minuten per dag wandelen)
- Massage
- Muziek luisteren
- In de tuin werken/in de natuur wandelen
- Gezond eten
- Goede zelfzorg
- Belang van steun zoeken bij anderen
- Apps met mindfulness oefeningen luisteren
- Yoga oefeningen

Stap 5. Bied verwijzing naar het wijkteam aan voor ondersteuning bij sociale oorzaken. Overweeg bespreken van Shantala babymassage voor als de baby een paar weken oud is.